

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 14.9.2016
COM(2016) 604 final

2016/0283 (APP)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 για τον καθορισμό
του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Κατά τα πρώτα έτη του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) για την περίοδο 2014-2020, η Ένωση βρέθηκε αντιμέτωπη με απρόβλεπτες προκλήσεις πρωτοφανούς κλίμακας λόγω της αστάθειας στις γειτονικές της χώρες, η οποία προκάλεσε απειλές για την ασφάλεια, καθώς και μαζικές μεταναστευτικές κινήσεις.

Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Ενδιάμεση επανεξέταση/αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020 – Προϋπολογισμός της ΕΕ που εστιάζεται στα αποτελέσματα»¹, η Επιτροπή αξιολόγησε τη λειτουργία και τη χρήση ειδικών μέσων κατά τα πρώτα δύο έως τρία έτη εφαρμογής του ΠΔΠ.

Προκειμένου να κινητοποιήσει πρόσθετους πόρους για τη χρηματοδότηση μέτρων που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των ανωτέρω προκλήσεων, έγινε εκτεταμένη χρήση όλων των διαθέσιμων δημοσιονομικών δυνατοτήτων, όπως ανακατανομών πιστώσεων, περιθωρίων και ειδικών μέσων, ενώ θεσπίστηκαν και νέα μέσα όπως τα καταπιστευματικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η διευκόλυνση για τους πρόσφυγες στην Τουρκία για την άντληση πρόσθετης χρηματοδότησης, εντός του πλαισίου των περιορισμών που προβλέπονται στο ΠΔΠ. Σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο, τα ειδικά μέσα που προβλέπονται στον κανονισμό αριθ. 1311/2013² («κανονισμός ΠΔΠ») έχουν αυξήσει σημαντικά την ευελιξία του ΠΔΠ, πράγμα που θα επιτρέψει στην Ένωση να αναλάβει αποφασιστική δράση. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι προκλήσεις αυτές εξακολουθούν να υπάρχουν, τίθεται ζήτημα συνέχισης της ικανότητας της Ένωσης να αντιδρά με ταχύτητα σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Στο πλαίσιο αυτό, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε να ληφθούν τολμηρά μέτρα για την ενίσχυση της ευελιξίας του προϋπολογισμού της Ένωσης³, ενώ σε ανεπίσημες συζητήσεις του Συμβουλίου επισημάνθηκε επίσης η ανάγκη βελτίωσης της ικανότητας του σημερινού ΠΔΠ για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων γεγονότων⁴.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση βασίζεται στο άρθρο 2 του κανονισμού ΠΔΠ, το οποίο προβλέπει ότι η ενδιάμεση επανεξέταση του ΠΔΠ θα συνοδεύεται, κατά το δέον, από νομοθετική πρόταση αναθεώρησης του κανονισμού αυτού. Η εν λόγω αναθεώρηση δεν θα μειώσει τα ήδη καταναμεμένα εθνικά κονδύλια, με την επιφύλαξη της προσαρμογής των κονδυλίων για την

¹ COM(2016)603 της 14.09.2016.

² Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 884).

³ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 6ης Ιουλίου 2016 σχετικά με την προετοιμασία της μετεκλογικής αναθεώρησης του ΠΔΠ 2014-2020: Συμβολή του Κοινοβουλίου πριν από την πρόταση της Επιτροπής (2015/2353(INI)), P8_TA-PROV(2016)0309.

⁴ Έκθεση της Προεδρίας των Κάτω Χωρών: Towards a forward-looking and flexible Multiannual Financial Framework, 30.5.2016, <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2016/05/30/voorzitterschapverslag-over-mfk/voorzitterschapsverslag-over-mfk.pdf>.

πολιτική συνοχής που πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού για το ΠΔΠ⁵.

Λαμβάνοντας υπόψη τη χρήση ειδικών μέσων που έγινε από την αρχή της περιόδου του ΠΔΠ και τις νέες προκλήσεις που αντιμετώπισε και εξακολουθεί να αντιμετωπίζει η Ένωση, η Επιτροπή προτείνει να τροποποιηθεί ο κανονισμός ΠΔΠ με σκοπό να αυξηθούν τα ετήσια ανώτατα ποσά που προβλέπονται για το Αποθεματικό Επείγουσας Βοήθειας (άρθρο 9) και τον Μηχανισμό Ευελιξίας (άρθρο 11) και να θεσπιστεί ένα νέο ειδικό μέσο για τη σύσταση Αποθεματικού Κρίσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης χρηματοδοτούμενο από πιστώσεις που αποδεσμεύονται, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στην Ένωση να αντιδρά γρήγορα σε κρίσεις, όπως η τρέχουσα μεταναστευτική κρίση, καθώς και σε γεγονότα με σοβαρές επιπτώσεις σε ανθρωπιστικό επίπεδο ή για την ασφάλεια. Παράλληλα με την παρούσα πρόταση, η Επιτροπή προτείνει να τροποποιηθεί η διοργανική συμφωνία για τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση⁶ προκειμένου να περιληφθεί η διαδικασία κινητοποίησης του νέου Αποθεματικού Κρίσεων.

Επιπροσθέτως, προτείνεται να καταργηθούν οι περιορισμοί όσον αφορά τη διάρκεια και την εμβέλεια του συνολικού περιθωρίου για αναλήψεις υποχρεώσεων (άρθρο 14).

Σχετικά με το συνολικό περιθώριο πληρωμών, προτείνεται να καταργηθούν τα ετήσια ανώτατα όρια που έχουν καθοριστεί για την περίοδο 2018-2020 (άρθρο 5 παράγραφος 2), ώστε να είναι δυνατή η πλήρης κινητοποίηση, κατά τα έτη που έπονται του ΠΔΠ, μεγάλων περιθωρίων σε πιστώσεις πληρωμών που δεν θα έχουν χρησιμοποιηθεί το 2016 και το 2017 εφόσον χρειαστεί, και, ως εκ τούτου, να διασφαλιστεί η εφαρμογή ιδιαίτερης και μέγιστης ευελιξίας.

3. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η παρούσα πρόταση δεν έχει άμεσες δημοσιονομικές επιπτώσεις. Έχουν κινητοποιηθεί ειδικά μέσα και έχουν εγγραφεί πιστώσεις στον ετήσιο προϋπολογισμό που υπόκεινται στις διαδικασίες που προβλέπονται στον κανονισμό ΠΔΠ, στις αντίστοιχες βασικές πράξεις (βλ. άρθρο 3, σημείο 2 του εν λόγω κανονισμού), καθώς και στη διοργανική συμφωνία για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση.

⁵ Για την εν λόγω προσαρμογή, βλ.: Τεχνική προσαρμογή του δημοσιονομικού πλαισίου για το 2017 σε συνάρτηση με την εξέλιξη του ΑΕΕ και προσαρμογή των κονδυλίων για την πολιτική συνοχής, COM(2016) 311 final, 30.6.2016.

⁶ Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση (ΕΕ C 373 της 20.12.2013, σ. 1).

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 312,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας και ιδίως το άρθρο 106α,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Κατά τα πρώτα έτη της εφαρμογής του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) 2014-2020 που θεσπίζεται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013¹, έγινε εκτεταμένη χρήση ειδικών μέσων για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων που ανέκυψαν στις γειτονικές χώρες της ΕΕ και απαιτήθηκε ταχεία και συνολική ενωσιακή δράση για να αντιμετωπιστούν οι σοβαρές επιπτώσεις σε ανθρωπιστικό επίπεδο και σε επίπεδο ασφάλειας.
- (2) Οι περιστάσεις που οδήγησαν στη λήψη των εν λόγω έκτακτων μέτρων δεν έχουν εκλείψει και εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη ανάληψης περαιτέρω δράσης, όπως φαίνεται από τη χρήση για άλλη μια φορά, στο σχέδιο προϋπολογισμού για το έτος 2017, περιθωρίων και ειδικών μέσων, πράγμα που μειώνει τους διαθέσιμους δημοσιονομικούς πόρους για την αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων κατά την υπόλοιπη περίοδο του ΠΔΠ.
- (3) Για να διασφαλιστεί η εφαρμογή ιδιαίτερης και μέγιστης ευελιξίας και η επάρκεια των ανώτατων ορίων πληρωμών που θα επιτρέπουν στην Ένωση να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της σύμφωνα με το άρθρο 323 της Συνθήκης, πρέπει να καταργηθούν οι περιορισμοί που τίθενται για την προσαρμογή των ανώτατων ορίων πληρωμών για τα έτη 2018-2020.
- (4) Το Αποθεματικό Επείγουσας Βοήθειας και ο Μηχανισμός Ευελιξίας πρέπει να ενισχυθούν και να αρθούν οι περιορισμοί όσον αφορά τα συνολικά περιθώρια για τις αναλήψεις υποχρεώσεων και τις πληρωμές ώστε η Ένωση να διατηρήσει επαρκή ικανότητα αντίδρασης σε απρόβλεπτες περιστάσεις.

¹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 884).

- (5) Πρέπει να θεσπιστεί ένα νέο ειδικό μέσο για τη σύσταση Αποθεματικού Κρίσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης χρηματοδοτούμενο από πιστώσεις που αποδεσμεύονται ώστε να δοθεί η δυνατότητα στην Ένωση να αντιδρά γρήγορα σε κρίσεις, όπως η τρέχουσα μεταναστευτική κρίση, καθώς και σε γεγονότα με σοβαρές επιπτώσεις σε ανθρωπιστικό επίπεδο ή για την ασφάλεια.
- (6) Ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 θα πρέπει συνεπώς να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 τροποποιείται ως εξής:

- (1) Στο άρθρο 3, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- (2) «2. Οι ειδικοί μηχανισμοί που προβλέπονται στα άρθρα 9 έως 15 διασφαλίζουν την ευελιξία του ΠΔΠ και θεσπίζονται με σκοπό την απρόσκοπτη λειτουργία της διαδικασίας του προϋπολογισμού. Οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων μπορούν να εγγραφούν στον προϋπολογισμό επιπλέον των ανώτατων ορίων των σχετικών τομέων που ορίζονται στο ΠΔΠ εφόσον είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν οι πόροι από το Αποθεματικό Επείγουσας Βοήθειας, το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον Μηχανισμό Ευελιξίας, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση, το Περιθώριο για απρόβλεπτες ανάγκες, το Αποθεματικό Κρίσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ιδιαίτερη ευελιξία για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και την ενίσχυση της έρευνας και το συνολικό περιθώριο ανάληψης υποχρεώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου², τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1309/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³ και τη διοργανική συμφωνία για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση⁴.».
- (3) Στο άρθρο 5, η παράγραφος 2 διαγράφεται.
- (4) Στο άρθρο 6 παράγραφος 1, προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο στ):
- «στ) «υπολογισμό των πιστώσεων που έχουν αποδεσμευτεί κατά το έτος ν-2 οι οποίες τίθενται στη διάθεση του Αποθεματικού Κρίσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που προβλέπεται στο άρθρο 13α.».
- (5) Στο άρθρο 9, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «2. Το ετήσιο ποσό του Αποθεματικού καθορίζεται σε 500 εκατ. EUR (τιμές 2011) και μπορεί να χρησιμοποιηθεί έως το έτος ν +1 σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό. Το Αποθεματικό εγγράφεται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης ως πρόβλεψη. Το μέρος του ετήσιου ποσού που προκύπτει από το

² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 2002, για την ίδρυση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 311 της 14.11.2002, σ. 3).

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1309/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (2014-2020) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1927/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 855).

⁴ Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση (ΕΕ C 373 της 20.12.2013, σ. 1).

προηγούμενο έτος χρησιμοποιείται πρώτο. Το εν λόγω μέρος του ετήσιου ποσού του έτους ν που δεν χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια του έτους ν+1 καταργείται.»

- (6) Στο άρθρο 11, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Ο Μηχανισμός Ευελιξίας προορίζεται για τη χρηματοδότηση, σε δεδομένο οικονομικό έτος, σαφώς προσδιορισμένων δαπανών οι οποίες δεν θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο των διαθέσιμων ανώτατων ορίων για έναν ή περισσότερους άλλους τομείς. Υπάρχει ανώτατο όριο του ετήσιου ποσού που είναι διαθέσιμο για τον Μηχανισμό Ευελιξίας το οποίο ανέρχεται σε 1000 εκατ. EUR (τιμές 2011).

- (7) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 13α:

«Άρθρο 13α

Αποθεματικό Κρίσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Το Αποθεματικό Κρίσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ως στόχο να επιτρέψει στην Ένωση να αντιδρά γρήγορα σε κρίσεις, καθώς και σε γεγονότα με σοβαρές επιπτώσεις σε ανθρωπιστικό επίπεδο ή για την ασφάλεια.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου [178] του δημοσιονομικού κανονισμού, οι πιστώσεις που αποδεδμεύονται κατά το έτος ν-2 θα τίθενται στη διάθεση του Αποθεματικού Κρίσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της διαδικασίας του προϋπολογισμού για το έτος ν. Το Αποθεματικό εγγράφεται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης ως πρόβλεψη. Το ετήσιο ποσό που καθίσταται διαθέσιμο χρησιμοποιείται μέχρι και το έτος ν+1 σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό. Το μέρος του ετήσιου ποσού που προκύπτει από το έτος ν χρησιμοποιείται πρώτο. Το εν λόγω μέρος από το ετήσιο ποσό του έτους ν που δεν χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια του έτους ν+1 καταργείται.».

- (8) Το άρθρο 14 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 14

Συνολικό περιθώριο για αναλήψεις υποχρεώσεων

1. Τα περιθώρια που παραμένουν διαθέσιμα κάτω από τα ανώτατα όρια του ΠΔΠ για πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων συνιστούν Συνολικό Περιθώριο του ΠΔΠ για αναλήψεις υποχρεώσεων διαθέσιμο πάνω από τα ανώτατα όρια που καθορίζονται στο ΠΔΠ για τα έτη 2016-2020.

2. Κάθε έτος, ως μέρος της τεχνικής προσαρμογής που προβλέπεται στο άρθρο 6, η Επιτροπή υπολογίζει το διαθέσιμο ποσό. Το Συνολικό Περιθώριο του ΠΔΠ ή μέρος αυτού αξιοποιούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στο πλαίσιο της διαδικασίας του προϋπολογισμού δυνάμει του άρθρου 314 ΣΛΕΕ.».

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος